

Jussi elää miehen kanssa ja ajattelee vihreästi – Mitä tapahtuu, kun hän tapaa homoliittoja vastustavan Paulan, joka ei usko ilmastonmuutokseen?

HS:n Suomi puhuu -tapahtumassa sadat suomalaiset tapaavat lauantaina ihmisen, joka edustaa päinvastaisia arvoja ja mielipiteitä. Jos osallistut tapahtumaan, kerro HS:lle, miten tapahtuma sujui! HS tekee juttua kohtaamisista.

Jussi Ruotsalainen ja Paula Plysjuk tapasivat Redin Pomodor -ravintolassa ja keskustelivat niin ilmastonmuutoksesta kuin maahanmuutostakin. Kuva: Mika Ranta / HS

Jarno Hartikainen HS

30.3.2019 2:00 | Päivitetty 30.3.2019 11:48

HELSINKILÄISEN kauppakeskusravintolan nurkkapöydässä tunnelma on juuri niin vapautunut kuin kahden ventovieraan ensikohtaamisessa yleensä on. **Paula Plysjuk** ja **Jussi Ruotsalainen** ovat hetkeä aiemmin tavanneet ensimmäistä kertaa ja istuvat nyt samassa pöydässä selaamassa

ruokalistaa ja pitämässä yllä kohteliasta jutustelua. Taustalla soi italialainen iskelmä.

Toisistaan he eivät tiedä paljoakaan: Etukäteen Plysjuk on kertonut olevansa 69-vuotias helsinkiläinen eläkeläinen ja isoäiti, joka tekee vapaaehtoistyötä vammaisten parissa. Ruotsalainen on 43-vuotias espoolainen talouspäälikkö, joka harrastaa lukemista, Netflixin katsomista ja juoksemista.

Sen Plysjuk ja Ruotsalainen tietävät, että he ovat monesta asiasta hyvin eri mieltä. Juuri se on tuonut heidät tänne ravintolaan.

Molemmat vastasivat taannoin HS:n Suomi puhuu -kyselyyn, jossa pyydettiin kertomaan mielipide kahdeksaan väittämään. Vastausten perusteella järjestelmä pyrki löytämään osallistujille mahdollisimman erimielisen keskustelukumppanin. Plysjuk ja Ruotsalainen olivat eri mieltä lähes kaikista väitteistä.

Tänään lauantaina on Suomi puhuu -tapahtuman pääpäivä, jolloin parit kohtaavat. Plysjuk ja Ruotsalainen suostuivat järjestämään tapaamisensa etukäteen.

Tästä erillisestä jutusta voi lukea, miten lauantain tapaamiset sujuvat: Yli tuhat suomalaista kohtaa tänään täysin erimielisen keskustelukumppanin Suomi puhuu -tapahtumassa, HS seuraa

JOTEN täällä sitä ollaan. Pitsatilaukset on tehty, ja nyt pitäisi käydä asiaan.

Aloitetaan ensimmäisestä väitteestä: suomalaisilla menee nyt paremmin kuin 20 vuotta sitten. Kyllä vai ei? Ruotsalainen vastasi väitteeseen kyllä, Plysjuk ei, mutta voimakasta kantaa asiaan ei ole kummallakaan. Taloudellinen hyvinvointi on lisääntynyt, mutta niin ovat myös mielenterveyden ongelmat. Nuorten syrjäytymisriski huolettaa molempia.

Lopputulema: oikeastaan ollaan yhtä mieltä siitä, että keskimääräisen hyvinvoinnin kasvun varjoon jää paljon ongelmia, eikä kysymykseen voi yksiselitteisesti vastata. Lämmittelykierros.

KESKUSTELU saa vauhtia, kun puhe kääntyy ilmastoon. Väite on: Autoilua, lihan syömistä ja lentämistä pitäisi verottaa nykyistä ankarammin ilmaston

takia.

Kyllä, Ruotsalainen vastasi. Ilmastonmuutoksen torjuminen on liian iso tehtävä, jotta sen voisi jättää yksin kuluttajien valintojen varaan, hän perustelee. Veroilla kannattaa ohjailla käytöstä. Ruotsalainen kertoo olevansa aatemaailmaltaan lähellä vihreitä. Ensimmäisen autonsa hän osti vasta ihan hiljattain. Se on ympäristöystävällinen hybridi.

Ei, vastasi puolestaan Plysjuk.

”Minä en usko ihmisperäiseen ilmastonmuutokseen”, hän sanoo.

Ruotsalainen on silmin nähden yllättynyt.

”Okei, tämähän on tosi mielenkiintoista. Miten olet siihen päätenyt?”

Plysjuk kertoo lukeneensa aiheesta hiljattain. Hänen mukaansa tutkijat ovat ihmisen toiminnan vaikutuksista erimielisiä, ja ilmasto on muuttunut kautta historian.

”Tämä väite, joka nyt on vahvana ilmassa, että me olemme syllisiä, että meidän täytyy verottaa lihaa, autoilua ja lentämistä hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi - minä en oikeasti usko siihen.”

Ruotsalainen vetoaa tiedeyhteisön konsensuskseen ja riskien minimointiin.

”Jos on pienikin mahdollisuus, että olemme menossa kohti sitä tuhoa, jota tässä on ennustettu, eikö meidän kannattaisi tehdä jotain?” hän kysyy.

Plysjuk katsoo, että hänen ikäpolvensa on joka tapauksessa elänyt säästäväisesti, eikä heitä pitäisi syyllistää kulutusvalinnoista.

”Meiltä ei minun mielestäni tarvitse vaatia tällaista. Ihmisille tulee huono omatunto, jos syö lihaa. On väärin aiheuttaa ihmisille sellaista pahoinvointia.”

Sekin häntä ärsyttää, että suomalaiset poliitikot puhuvat vaalien alla ilmastosta, vaikka suuret saastuttajamaat eivät tee mitään.

”Tiedätkö, kuinka paljon suomalaisten osuus oikeasti on?” Plysjuk kysyy.

”Onhan se pieni”, Ruotsalainen myöntää. ”Mutta en pidä tuota kantavana argumenttina. Noin voi sanoa kaikesta: ei se mitään, jos minä vähän varastan, eihän se koko kaupan liikevaihdossa näy. Jokaisen on tehtävä osuutensa.”

Erimielisyys on syvää, eikä kumpikaan ole muuttamassa kantaansa. Siispä eteenpäin.

NÄKEMYSEROJA on myös maahanmuutosta ja perinteisten sukupuoliroolien rajoittavuudesta, mutta keskustelu etenee kohteliaasti ja pohdiskelevassa hengessä. Molemmat antavat keskustelukumppanille paljon tilaa.

Kumpikin on tyytyväinen siihen, että naisten ja miesten sukupuoliroolit ovat väljentyneet ja sukupuolten tasa-arvo edennyt. Ainoa kyselyn väite, josta Plysjuk ja Ruotsalainen olivat samaa mieltä, koski juuri tasa-arvoa.

”Entäs erilaiset perheet - miesparit, naisparit, adoptiot - miten suhtaudut niihin?” Ruotsalainen kysyy.

Etukäteen antamissaan tiedoissa Ruotsalainen on kertonut asuvansa miehen kanssa.

”No, nyt tullaan siihen, mistä varmaan ollaan eri mieltä”, Plysjuk sanoo.

”Minä vastustin samaa sukupuolta olevien avioliittoa. Periaatteessa vastustan vieläkin. Varmaan haluat kuulla, miksi.”

”Tietenkin. Kovin henkilökohtainen asia”, Ruotsalainen vastaa.

”Kaikkein syvin syy on se, että minusta lapsella pitäisi olla sekä isä että äiti.”

KÄYNNISTYY pitkä ja kiihkeä keskustelu. Ruotsalainen haluaa kuulla, miksi vanhempien sukupuoli on niin tärkeä, ja Plysjuk selittää näkemystään, kerta toisensa jälkeen: Koska se on luonnollista. Koska lapsen syntymiseen tarvitaan mies ja nainen. Koska miehet ja naiset ovat erilaisia, ja lapsi tarvitsee kontaktia molempiin sukupuoliin.

Kyllä, kyllä, Ruotsalainen myötäilee, mutta vastaukset eivät silti tyydytä. Hän ei voi ymmärtää, miksi vanhempien sukupuoli olisi olennaista lapselle ja tämän kehitykselle. Keskustelu kiertää kehää, ja sanat alkavat loppua.

”Tiedän, että sanotaan, että riittää, kun lapsella on turvalliset vanhemmat eikä sillä ole väliä, jos he ovat samaa sukupuolta, mutta minä olen siitä eri mieltä. En tiedä, pystynkö perustelemaan tätä sinulle”, Plysjuk huokaa.

Hänen näkemyksiään selittää sekin, että Plysjuk on vakaumuksellinen kristitty, vaikka keskustelussa hän ei sitä esiin tuokaan.

Näkemyserot ovat niin perustavanlaatuisia, ettei niitä yhdeltä istumalta ratkota. Sitä paitsi pitsalautasetkin alkavat olla tyhjät, ja henkilökunta jo siistii tyhjentyvää ravintolasalia. Kaksi tuntia kului nopeasti.

”Mutta ei minulla ole mitään sitä vastaan, että sinä olet suhteessa miehen kanssa”, Plysjuk sanoo.

”Hyvä. Kiva kuulla.”

RAVINTOLAN ulkopuolella molemmat vaikuttavat tyytyväisiltä ja kiittelevät keskustelukumppania. Plysjuk kertoo jännittäneensä tapaamista ja

valmistautui siihen rukoilemalla. Nyt hän on iloinen siitä, kuinka keskustelu sujui. Ruotsalaisen toive oli, että keskustelu opettaisi jotain, ja niin kävi.

”Me voisimme tavata joskus uudestaan”, Plysjuk ehdottaa.

”Nyt meillä on ainakin toistemme yhteystiedot”, Ruotsalainen vastaa.

Näin kohtaat vastakohtasi

TÄNÄÄN lauantaina sadat suomalaiset tapaavat vieraan ihmisen, joka edustaa päinvastaisia arvoja ja mielipiteitä.

Lähes 2700 ihmistä ilmoittautui mukaan HS:n Suomi puhuu -hankkeeseen, jonka tavoitteena on tuoda yhteen eri tavoin ajattelevia ihmisiä. He vastasivat HS:n sivulla kyselyyn, jonka perusteella algoritmi pyrki löytämään heille keskustelukumppanin, joka on mahdollisimman erimielinen ja asuu mahdollisimman lähellä. Lopulta vahvistettuja keskustelupareja syntyi runsaat 560, mikä on 1120 ihmistä.

Tänään parit kokoontuvat keskustelemaan näkemyseroja aiheuttaneista teemoista: maahanmuutosta, tasa-arvosta, ilmastosta, sosiaaliturvasta ja niin edelleen.

MALLI Suomi puhuu -tapahtumalle tulee Saksasta, missä Zeit Online -lehden järjestämät keskustelut ovat saavuttaneet suuren suosion. Konseptin idea on saada ihmiset tulemaan ulos samanmielisten kuplista ja ymmärtämään ihmisiä, jotka ajattelevat eri tavoin. Tapaaminen kannattaa sopia julkiseen paikkaan, kuten kahvilaan.

HS kannustaa keskustelupareja kohtaamaan toisensa avoimessa ja kunnioittavassa hengessä. Jotta keskustelu on molemmille osapuolille antoisa, kannattaa pitää mielessä muutama ohje hyvään keskusteluun. Alle olevat ohjeet pohjautuvat Sitran julkaisemiin rakentavan keskustelun pelisääntöihin.

- 1. Kuuntele. Älä keskeytä tai käynnistä sivukeskusteluja.*
- 2. Kerro omista kokemuksistasi. Ne auttavat keskustelukumppania ymmärtämään, mistä näkemyksesi kumpuavat.*
- 3. Ole läsnä, kunnioita toista sekä luottamuksen ilmapiiriä.*

Kahdeksan kysymystä keskustelun pohjaksi

Osallistujien mielipiteitä kartoitettiin seuraavilla väitteillä, joihin saattoi vastata kyllä tai ei.

1. Suomalaisilla menee nyt paremmin kuin 20 vuotta sitten.
2. Autoilua, lihan syömistä ja lentämistä pitäisi verottaa nykyistä ankarammin ilmaston takia.
3. Suomessa on liikaa maahanmuuttajia.
4. Perinteiset miehen ja naisten sukupuoliroolit rajoittavat elämää.
5. On hyvä, että ihmiset muuttavat maaseudulta kaupunkeihin.
6. Sosiaalitukia ei pitäisi antaa, ellei ihmiseltä vaadita jotain.
7. Tasa-arvo on mennyt liian pitkälle.
8. Nuorten elämä on helpompaa kuin suurten ikäluokkien.

Kerro meille, miten meni!

Tapasitko keskusteluparisi lauantaina? Kerro meille, miten kohtaaminen sujui! Palautteen voi lähettää lomakkeella, jonka kaikki Suomi puhuu - tapahtumaan osallistuneet saivat perjantaina sähköpostitse. Liitä mukaan myös selfie itsestäsi ja paristasi, jos haluat. HS tekee juttua kohtaamisista lauantaina. Voit myös postata kohtaamisista sosiaaliseen mediaan tunnuksella #Suomipuhuu.

Lisätietoa tapahtumasta osoitteessa www.mycountrytalks.org.
